

Turvallisilla linjoilla

**Kaikkien yhteinen
sitoutuminen takaa
työturvallisuuden**
s. 8

Sisältö

4

**Kristallinkirkas raja:
Fingridin tapa toimia ja
hyvät käytännöt**

6

**Kristallinkirkas raja käytännössä:
Erinomainen toiminta edellyttää
selkeää vastuunjakoa**

8

**Fingridin toimittajien työturvalli-
suuden hyvät käytännöt:
Työturvallisuus on sitoutumista**

10

**Koronatoimet purevat työmailla
hyvin – varautumistoimet
osoittautuivat hyödyllisiksi**

14

Paljon vartijat

Turvallisilla linjoilla

Fingrid Oyj:n työturvallisuus-
julkaisu 2/2020

Päätoimittaja:

Karri Koskinen
karri.koskinen@fingrid.fi

Ulkoasu:

Otavamedia OMA

Julkaisija:

Fingrid Oyj
fingrid.fi
Läkkisepäntie 21, 00620 Helsinki
PL 530, 00101 Helsinki
p. 030 395 5000

Paino: Newprint Oy

Kannen kuva: Juha-Pekka Honkanen

4041 0624
Painotuote

Ota yhteyttä!

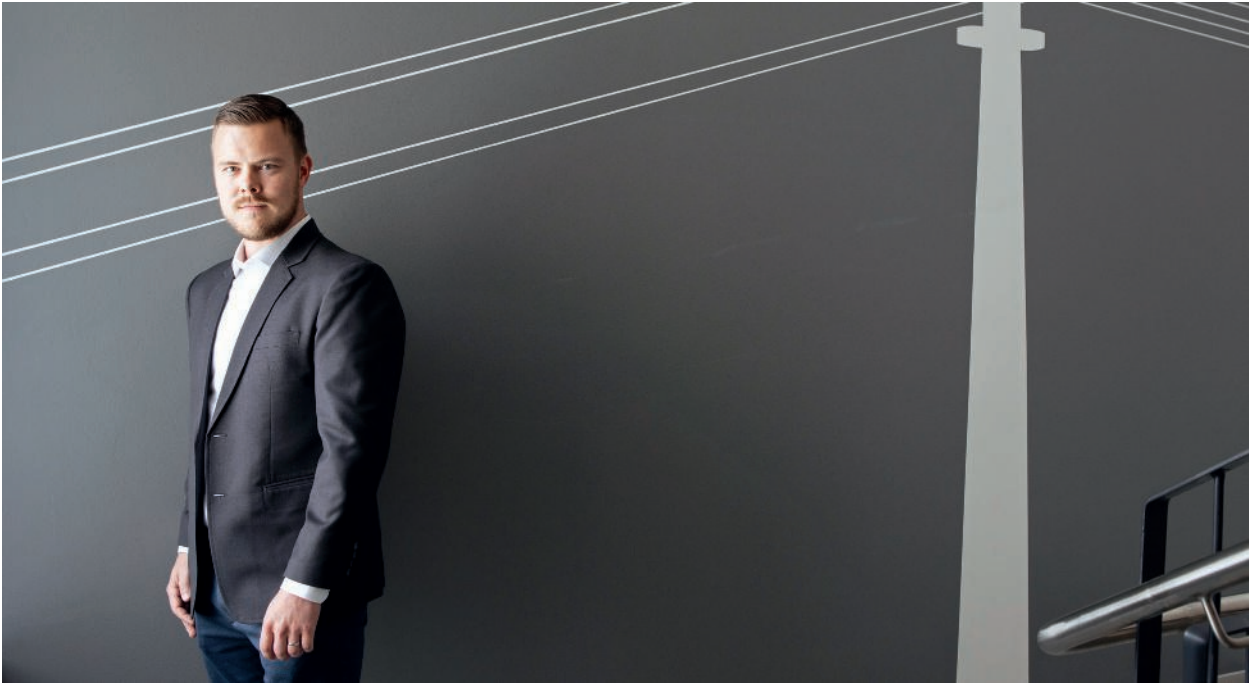
Työturvallisuus on yhteinen asia, jota haluamme kehittää yhteistyössä toimittajien kanssa. Kaikki palaute on tärkeää. Juttuvinkit, kehitysideoita ja palautteen lehdestä voit antaa Karri Koskiselle. Ethän epäröi ottaa yhteyttä, jos sinulla on kysyttävää työturvallisuudesta.

Karri Koskinen

Erikoisasiantuntija, turvallisuus
p. 040 631 2152
karri.koskinen@fingrid.fi

FINGRID

Hyvät käytännöt jakoon

Työturvallisuuden vuosi 2020 on ollut muutoksen ja poikkeusolojen aikaa. Vuoden alusta olemme jalkautaneet koulutuksilla ja työmaakäynneillä Kristallinkirkas raja -kehityshanketta, jonka tavoitteena on kirkaistaa tilaajan ja toimittajien työturvallisuusvastuita. Samaan aikaan jouduimme globaalisti kokonaan uuteen tilanteeseen koronaviruspandemian myötä. Jokaisen oma vastuu työturvallisuudesta on korostunut, kun Suomi pidetään käynnissä turvallisuutta unohtamatta.

Fingridin työmailla käydessäni on ollut ilo havaita, että työturvallisuusasioilla on vahva kivijalka. Työmaiden turvallisuuden kehittämiseen on aidosti sitouduttu ja kokemuksia jaettu. Viimeistään kuluvan vuoden poikkeustilanne on osoittanut, että turvallisuustietoa pitää jakaa mahdollisimman tehokkaasti yli organisaatorajojen. Kohtaamme paikasta ja toimijasta riippumatta samankaltaisia haasteita.

Matkalla kohti nollaa tapaturmaa vuoden 2020 työtapa-turmataajuuden tavoitteenamme on alle viisi. Tähän on mahdollista päästä aktiivisella turvallisuustyöllä poikkeusoloista huolimatta.

Fingrid on tehnyt vahvasti töitä työturvallisuuden kehittämiseksi ja kokemusperäistä tietoa on kertynyt runsaasti, mikä on osaltaan jatkojalostunut erilaisiksi vaatimuksiksi. Nämä

ovat olleet osittain hyviä käytäntöjä, joita on jaettu eri toimijoille sopimusehtojen osana. Kristallinkirkas raja -hankkeen myötä työturvallisuusvastuut selkeytyvät ja sopimuksien yksityiskohtaiset työturvallisuusvaatimukset vähentyvät. Jatkossa jaamme turvallisuustietoamme ja -kokemuksiamme työturvallisuuden hyvien käytäntöjen muodossa. Sitoutumisestamme työturvallisuuden kehittämiseen kertovat myös johtoryhmämme alkukesästä hyväksymät työterveyden ja -turvallisuuden toimintatavat ja tavoitteet.

Kuluva vuosi on osoittanut uusien tilanteiden tulevan nopeasti eteen, mutta niistäkin selvittää turvallisesti yhdessä tekemällä ja vastuullisella asenteella. Muutostilanteissa syntyy myös uusia ideoita, joita voi jakaa esimerkiksi turvallisuus-havaintoina. Nykyaikaisen sähköisen raportointijärjestelmän kautta kaikkien ääni saadaan kuuluviin ja jokainen havainto on mahdollisuus. Viime aikoina on tarvittu fyysistä etäisyyttä, mutta henkistä läheisyyttä, ja hyvien työturvallisuuskäytäntöjen jakaminen on sitä parhaimmillaan.

Toivotan kaikille turvallista ja mukavaa syksyä.

Janne Eskelinen

Yksikön päällikkö, omaisuuden hallinta, Fingrid

Kristallinkirkas raja: **Fingridin tapa toimia ja hyvät käytännöt**

Noin vuosi sitten aloitimme Kristallinkirkas raja -hankkeen toimittajilta ja Fingridin asiantuntijoilta saadun palautteen perusteella. Hankkeen tavoitteena on kirkastaa tilaajan ja toimittajien työturvallisuusvastuita Fingridin työmailla ja -kohteissa.

TEKSTI | KARRI KOSKINEN

KUVA | JUHA-PEKKA HONKANEN

Käsittelimme muutosta viime vuonna useissa tilaisuuksissa sekä toimittajien että Fingridin henkilöstön kesken. Tavoitteena oli selvittää, millaista muutosta toivotaan ja minkä halutaan säilyvän ennallaan. Näiden keskustelujen ja lainsäädännön pohjalta uudistimme turvallisuutta koskevat sopimusehtomme, jotka otettiin käyttöön 1.1.2020.

Sopimusehdoista karsittiin paljon yksityiskohtaisia vaatimuksia sillä ajatuksella, että toimittajan velvollisuus on suunnitella töiden turvallinen toteutus. Nämä karsitut yksityiskohdat löytyvät edelleen Fingridin verkkokoulusta, joka perustuu turvallisuutta koskeviin sopimusehtoihin, lainsäädännön vaatimuksiin, turvallisiin työtapoihin sekä työturvallisuuden hyviin käytäntöihin. Verkkokoulu päivitettiin kesällä vastaamaan uusien, turvallisuutta koskevien sopimusehtojen vaatimuksia. Fingridin verkkokoulu on avoin kaikille asiasta kiinnostuneille, mutta se on tarkoitettu sovellettavaksi vain Fingridin työmailla.

Sopimusehdoista siirrettiin otteita työturvallisuuden hyviä käytäntöjä -aineistoon. Aineiston on tarkoitus päivittyä jatkuvasti ja lisää hyviä käytäntöjä voi ehdottaa kuka tahansa esimerkiksi turvallisuushavaintolomakkeella. Työturvallisuuden hyvät käytännöt -aineisto toimii apumateriaalina ja suosituksena Fingridin työmailla. Syksyn 2020 aikana järjestämme aiheesta koulutusta videolla lyhyinä, aihekohtaisina koulutuksina.

Hyvät käytännöt -aineiston aiheita ovat esimerkiksi:

- Turvallisuussuunnittelu
- Kommunikointi ja vastuut yhteisellä työmaalla
- Kaivantojen turvallisuus
- Nostojen turvallisuus
- Korkealla työskentelyn turvallisuus
- Purkutöiden turvallisuus
- Liikenne ja työmaatiet
- Turvavarttien pitäminen
- Tikkaat ja telineet

Järjestimme keväällä uusien turvallisuutta koskevien sopimusehtojen koulutuksia sekä Fingridin että toimittajien henkilökunnalle. Koronaepidemian vuoksi tilaisuudet pidettiin videokoulutuksina. Koulutustilaisuuksia oli yhteensä kuusi, ja osallistujilla oli mahdollisuus lähettää etukäteen kysymyksiä aihepiiristä. Järjestämme tänä syksynä sopimusehtojen koulutuksen videolla sekä suomeksi että englanniksi.

Kristallinkirkas raja -hanke on muuttanut sopimusehtojen lisäksi tapaamme toimia ja käsitellä työturvallisuusasioita. Olemme tarkentaneet muun muassa, kuinka puutumme turvattomaan toimintaan ja kuinka toimimme havaitessamme vaaratekijöitä tai kehityskohteita. Pääsääntönä on, että

Fingridin työmailla päätoteuttaja vastaa töiden turvallisuus-suunnittelusta ja työmaan turvallisuuden valvonnasta. Fingridin työmailla jokaisella on edelleen oikeus ja velvollisuus puuttua havaitsemaansa turvattomaan toimintaan. Sopimusehdoissa painotetaan vahvasti työturvallisuuden ennakkosuunnittelua ja niissä on useita suunnitteluun liittyviä vaatimuksia. Olemme myös määritelleet tarkemmin, kuinka kommentoimme työturvallisuuteen liittyviä suunnitelmia.

Fingridin tavoitteena on nolla tapaturmaa.

Uudet turvallisuutta koskevat sopimusehdot otetaan käyttöön uusissa sopimuksissa. Toivomme, että voimassa olevissa sopimuksissa ne otettaisiin käyttöön heti. Voimassa olevissa sopimuksissa sopimusehtojen käyttöönotosta sovitaan erikseen projekti- tai sopimuskohtaisesti.

Uusien sopimusehtojen käyttöönotto ja niiden koulutukset ovat vain muutoksen alku. Uusien toimintatapojen sisäistäminen vaatii työstämistä sekä toimittajilta että Fingridin henkilökunnalta, jotta saamme muutettua totuttuja tapojamme.

Kristallinkirkas -raja hankkeen tavoitteena on edelleen parantaa työturvallisuuden tasoa Fingridin työkohteissa. Fingridin tavoitteena on nolla tapaturmaa. Työturvallisuuskulttuurin edistäminen Fingridin työmailla vaatii meiltä kaikilta vahvaa sitoutumista työturvallisuuteen. ■

Fingridin johtoryhmä hyväksyi toukokuussa 2020 Fingridin työterveyden ja -turvallisuuden toimintatapa ja tavoitteet -lupauksen. Siinä todetaan, että toimittajiemme työturvallisuus on meille tärkeää: ”Meille on tärkeää kaikkien Fingridin työmailla työskentelevien työterveys ja -turvallisuus. Kehitämme työterveyttä ja -turvallisuutta yhdessä toimittajiemme kanssa. Kehitämme toimintaamme toimittajillemme saadun palautteen perusteella. Seuraamme myös toimittajiemme työturvallisuustavoitteita ja niiden saavuttamista Fingridin työmailla. Vaadimme sopimuksissa korkeaa työturvallisuuden tasoa sekä investoinneissa että kunnossapidossa.”

Toimintatapa ja tavoitteet on julkaistu Fingridin nettisivuilla www.fingrid.fi/tyoturvallisuus.

Kristallinkirkas raja käytännössä **Erinomainen toiminta edellyttää** **selkeää vastuunjakoa**

Koronakevät ei jarruttanut kristallinkirkkaan rajan juurruttamista työmaille. Kokemukset ovat tähän mennessä vain ja ainoastaan positiivisia.

TEKSTI | RIITTA ALAKOSKI

KUVA | JUHA-PEKKA HONKANEN

Kristallinkirkkaan rajan käyttöönotto on otettu Fingridin toimittajarytyksissä ja niiden työmailla hyvin vastaan, ja jalkautuminen uuteen toimintaan jatkuu tasaisesti. Fingridin yksikön päällikön **Janne Eskelisen** mukaan toimintamallin siirtäminen käytäntöön on edennyt suunnitelmien mukaan poikkeusvuodesta huolimatta.

– Koulutukset saatiin toteutettua suunnitellusti kevään aikana. Siirryimme etäkoulutuksiin epidemian alettua, Eskelinen sanoo.

Koulutusten järjestämistä jatketaan vielä syksyllä niille, jotka eivät vielä ole päässeet niihin osallistumaan.

Eskelinen korostaa, ettei kristallinkirkas raja aiheuta suuria muutoksia työmaiden toimintaan.

– Sen avulla kirkastetaan toimittajille kuuluvia vastuita, joihin liittyvissä yksityiskohdissa heillä on myös päätäntävaltaa ja sitä myöten erilaisia mahdollisuuksia.

– Me emme enää lähde tekemään tarkkoja vaatimuksia esimerkiksi työmenetelmistä. Näin ollen yksityiskohtaisia vaatimuksia on sopimuksissa vähemmän.

Eskelinen toteaa, että kristallinkirkkaan rajan on mahdollistanut toimijoiden vankka osaaminen työturvallisuusasioissa.

– Työturvallisuuden kivijalka on toimittajillamme hyvin hallussa. Selkeyttämällä asioita sitä parannetaan edelleen. Selkeys vastuunjaosta on erittäin hyvän – ja turvallisen – toiminnan edellytys, Eskelinen painottaa. ■

Eltel Networks hyödyntää vaihtoehtoisia työmenetelmiä

Eltel Networks Oy:n rakennuspäällikkö **Marko Elorinne** on ollut tyytyväinen uuteen toimintatapaan.

– Olemme nyt suunnitelleet ja käyttäneet vaihtoehtoisia työmenetelmiä aiempaa enemmän. Esimerkiksi korkealla työskentelyssä on voitu paremmin suosia juuri kyseiselle työmaalle sopivaa menetelmää, Elorinne toteaa.

Kristallinkirkas raja ei mietityttänyt Eltel Networksin henkilökuntaa missään vaiheessa, vaan se otettiin heti mielellään vastaan.

Elorinne kiittelee varsinkin rajan mukanaan tuomaa selkeyttä.

– Se on selkeyttänyt erityisesti vastuukysymyksiä. Lain ja turvallisten työtapojen puitteissa voi luovia ja vaihdella työmenetelmiä tarpeen mukaan. Siten kunkin työmaan ominaisuudet, haasteet ja mahdollisuudet pystytään huomioimaan aiempaa paremmin. Lisäksi käymme kohteeseen sopivat työmenetelmät tarkkaan läpi työmaan aloituspalaverissa, hän tarkentaa. ■

Omexom otti rajan käyttöön ennen kesää

Tärkeintä on, että raja antaa asiakkaan suuntaan selvää osviittaa siitä, mistä me huolehdimme ja mitkä asiat ovat heidän vastuullaan, toteaa myös Omexomin työmaapäällikkö **Janne Ketola**.

Omexomilla kristallinkirkas raja -hankkeen tuomat muutokset ehdittiin ottaa käyttöön vasta juuri ennen kesää.

– Rajan myötä päivitimme oman turvallisuussuunnitelmamme ja huoltodokumenttimme. Ne palvelevat meidän

itsemme lisäksi sekä Fingridiä pääasiakkaana, että muita asiakkaita. Mutta lisätyöksi tätä ei voi sanoa, kyse oli lähinnä asioiden ajantasaistamisesta ja oman toimintamme kehittämisestä, Ketola kertoo.

Omexomissa rajan nähdään helpottavan yhteistyötä Fingridin kanssa, koska päällekkäisyyksiä ei enää synny.

– Muutokset näkyvät lähinnä lähestymistapojen muutoksina. Edelleen mennään aina turvallisuus edellä. Fingridiltä on saatu sekä hyviä että rakentavia esimerkkejä erilaisista työta-voista ja -menetelmistä. Esimerkiksi työmaan vastuiden kuvauksessa on otettu paljon mallia aiemmista, Ketola kiteyttää.

– Sanoisin, että puolen vuoden kokemuksen jälkeen tiedämme paremmin, minkälaisia ajatuksia se herättää ja minkälaisia kokemuksia siitä on kertynyt. Vastuunjaossa ollaan selvästi menossa parempaan suuntaan ja kristallinkirkkaan rajan myötä selkeämmin kuvatut vastuut ovat etu kaikille osapuolille. ■

”Puolen vuoden kokemuksen jälkeen vastuunjaossa ollaan selvästi menossa parempaan suuntaan.

Työmaapäällikkö Janne Ketola, Omexom

Fingridin toimittajien työturvallisuuden hyvät käytännöt: Työturvallisuus on sitoutumista

Kaikkien yhteinen sitoutuminen työturvallisuuteen ja turvallisuusohjeisiin on hyvän työmaaturvallisuuden avain.

TEKSTI | RIITTA ALAKOSKI

KUVAT | LEHTIKUVA, PANU RISSANEN, EMPOWER

Turvallisuusvalvoja **Sami Rautio** ja projektipäällikkö **Tapio Marttila** Empower PN Oy:stä sekä projektipäällikkö **Jukka Roponen** TMV Service Oy:stä niputtavat työturvallisuuden avaintekijät kolmeen ryhmään: tarkkaan suunnitteluun, hyvään turvallisuusviestintään ja yhteisiin tavoitteisiin. Ylivoimaisesti tärkeimmäksi turvallisuustekijäksi he kuitenkin nostavat koko henkilöstön sitoutumisen työturvallisuuteen.

Ja näitä herroja kannattaa kuunnella, sillä Empowerin työmailla mennään jo reilusti yli 200 tapaturmattoman päivän, ja TMV Servicessä sama tilanne jatkuu jo kolmatta vuotta.

– Määrä kertoo onnistumisista. Se ei ole itsestäänselvyys tämän kokoisessa firmassa, Rautio toteaa.

TARKKA SUUNNITTELU AUTTAA ENNAKOIMAAN

Jukka Roponen pitää TMV Servicen työturvallisuuden avaintekijänä riskienhallinnan suunnitelmaa, jota jokainen työmaa pyrkii orjallisesti noudattamaan. Riskienhallinnan suunnittelussa otetaan huomioon jokaisen työmaan erityispiirteet ja työvaihekohtaiset riskiarviot.

Roponen kokee erityisen tärkeänä sen, että työntekijät otetaan mukaan jo riskienhallintaa suunniteltaessa.

– On tärkeää kysyä työntekijöiltä turvallisuushavaintoja ja mitä työtapoja he kyseisessä kohteessa käyttäisivät.

Myös Empowerissa työntekijöiden näkemys ja tarkka suunnittelu nähdään tärkeinä turvallisuustekijöinä.

– Meillä on kokenutta porukkaa, joten työturvallisuus tulee kaikilla jo selkärangasta. Se on silti meillä integroituna ihan kaikkeen: kustannuslaskelmiin, aikatauluihin ja käytännön toimiin. Jos mutkia vedetään suoriksi kiireessä tai budjetin kireyden takia, vahinkoja alkaa sattua. Näin ei meillä tehdä, Tapio Marttila korostaa.

TURVALLISUUSVIESTINNÄN ON OLTAVA SELKEÄÄ

Rautio kertoo Empowerin työturvallisuuskonseptin olevan hyvin suoraviivainen. Toimivaksi todettu aineisto on muokattavissa minkä tahansa työmaan tarpeisiin sopivaksi.

– Aineistomme on sellainen, että suunnilleen ummikkokin löytää sen avulla kaikki tarvittavat paikat ja esimerkiksi turvavälineet, kuten sammutus- ja ensiaputarvikkeet. Niiden osoit-

”Kannustamme sekä omia työntekijöitämme että aliurakoitsijoiden henkilökuntaa tuomaan esiin ongelmakohtia.

Projektipäällikkö Jukka Roponen, TMV Service Oy

teet on tarkkaan merkitty, ja maastossa käytämme lisäapuna keppimerkintää, josta olemme saaneet paljon positiivista palautetta. Kepit on maalattu kirkaalla huomiovärillä, ja päässä on 15 x 30 cm lätkä, jossa on iso teksti, Rautio esittelee ja kertoo, että kaikki paikat kierretään vielä yhdessä työntekijöiden kanssa tarkkaan läpi.

Miehet toteavatkin, että alkuperehdytys on avainasemassa nimenomaan kyseiseen kohteeseen liittyvissä työturvallisuusseikoissa. Kertaustakaan ei unohdeta ja Fingridin turvavartit ovat ahkerassa käytössä myös TMV Servicen ja Empowerin työmailla. Lisäksi molemmat pitävät omia tietoisuuksiaan.

– Kun alkukesästä eräällä työmaalla oli ollut maastopalo-riski työkoneesta tulleesta kipinästä, Fingrid pyysi pitämään aiheesta turvavartteja työmailla. Kävimme kaikilla työmailla läpi sammuttimien sijainnit ja käytön sekä maastopalojen ennaltaehkäisyn, kertoo Rautio esimerkkinä.

Rautio korostaa, että on erittäin tärkeää pitää myös aliurakoitsijat mukana työmaan työturvallisuuskäytännöissä ja -opastuksissa.

– Isoilla urakoitsijoilla asiat ovat nykyään hyvin hallussa, pienempiä perehdytämme meidän käytäntöihimme tarvittaessa, Rautio sanoo.

KAIKKIEN YHTEINEN TAVOITE

Hyvä työturvallisuus vaatii tarkan suunnittelun ja perehdytyksen lisäksi päivittäisiä pieniä tekoja. Niiden osalta työntekijöiden osallisuus on erityisen merkittävää.

– Kannustamme sekä omia työntekijöitämme että aliurakoitsijoiden henkilökuntaa tuomaan esiin ongelmakohtia ja poikkeamia ja myös mahdollisuuksien mukaan puuttumaan niihin. Jos esimerkiksi jossain on irrallisista esineistä johtuva kompastumisvaara, työntekijä voi itse siirtää ne pois. Tai jos joku on työmaalla epähuomiossa ilman kypärää, kuka tahansa voi hihkaista, että pistäpä kypärä päähän, Roponen kertoo.

Rautio ja Marttilakin toteavat, että nimenomaan työntekijöiden sitoutuneisuus ja osaaminen ovat mahdollistaneet Empowerin hyvän työturvallisuuskulttuurin muodostumisen.

– Nykyään kypärät, suojalasit, turvakengät ja huomiovaatteet ovat lähes itsestäänselvyys, eikä niiden käyttöä tarvitse enää perustella. Meillä on ollut jo vuosia samat henkilöt töissä, joten työturvallisuusasiat ovat heillä hyvin hallussa ja he ovat erittäin sitoutuneita niitä noudattamaan, Rautio kertoo.

– Sitoutuminen on parasta työturvallisuutta. Kenellekään ei asioita tarvitse perustella, vaan ne lähtevät ihmisistä itseltään. Työturvallisuus menee meillä kaiken edelle, eikä siitä luisteta, Marttilakin kehaisee. ■

”Sammutus- ja ensiaputarvikkeiden osalta käytämme maastossa värikästä keppimerkintää. Alussa kaikki paikat myös kierretään työntekijöiden kanssa läpi.

Turvallisuusvalvoja Sami Rautio, Empower PN Oy

Koronapandemian suljettua rajoja ulkomaisten työntekijöiden pääsy työmailla estyi hetkeksi, mutta tilanne korjaantui nopeasti, eikä aiheuttanut viiveitä työmailla.

Koronatoimet purevat työmailla hyvin – varautumistoimet osoittautuivat hyödyllisiksi

Korona ja sen aiheuttamat mullistukset näkyivät työmailla heti maaliskuussa. Käytännön työssä, jossa etätö ei ole mahdollista, toimintatapoja ei kuitenkaan voida merkittävästi muuttaa.

TEKSTI | RIITTA ALAKOSKI
KUVA | JOHANNES WIEHN

Korona antoi Fingridille ja sen toimittajayrityksille hyvän mahdollisuuden testata varautumissuunnitelmia ja kehittää niitä tositilanteesta saatujen kokemusten perusteella. Poikkeusolojen aikana onkin ollut nähtävissä positiivista oppimista.

Viranomaisten koronaohjeiden odottaminen, linjausten koettu ristiriitaisuus ja työntekijöiden maahantulo olivat korona-ajan suurimmat haasteet.

Vesa Syrjälä, Fingrid:

Jatkuva varautuminen valmisti myös pandemia-aikaiseen toimintaan

Fingridille ja energia-alalle korona ei tullut kuin salama kirkkaalta taivaalta, kuten monilla muilla aloilla kävi. Energia-alalla varaudutaan jatkuvasti häiriöihin, eikä suurempiakaan uhkakuvia unohdeta kokonaisvaltaisessa riskienhallinnassa.

– Pidimme edellisen uhkakuvaharjoituksen 2017, ja sen aiheena sattui olemaan pandemia. Samalla pandemian aikaisia toimintaohjeita ja toimenpiteitä päivitettiin. Ne tulivat nyt tarpeeseen, Fingridin yritysturvallisuuspäällikkö **Vesa Syrjälä** toteaa.

Suurimmat epätietoisuuden hetket ajoittuivat viikkoihin, joina korona levisi Suomeen ja muodostui epidemiaksi.

– Alussa kaikki oli aika epäselvää, kun rajoja laitettiin kiinni ja tietoa jatkosta oli huonosti saatavilla. Siinä vaiheessa esimerkiksi keväälle aikataulutettuja revisioita siirrettiin suosiolla syksyyn, mikä oli hyvä päätös.

Varautumisen myötä Fingrid pystyi ottamaan käyttöön poikkeustilaan sopivat toiminta- ja tiedotuskäytäntönsä heti ensimmäisten pandemiarajoitusten ja -suositusten myötä.

”Pidimme edellisen uhkakuvaharjoituksen 2017, ja sen aiheena sattui olemaan pandemia.

Yritysturvallisuuspäällikkö Vesa Syrjälä, Fingrid

Koronan työmaille tuomia haasteita ja käytäntöjä käytiin läpi yhdessä toimittajien kanssa muun muassa toimittajien työturvallisuusryhmässä. Kristallinkirkas raja -ajatuksen mukaisesti toimittajat suunnittelivat itse tarvittavat toimenpiteet työmaillaan.

SUUREMMILTA VIIVÄSTYKSILTÄ VÄLTYTTIIN

– Pystyimme pitämään kaikki työmaat koko ajan toiminnassa. Pientä viivettä aiheuttivat lähinnä ulkomaisten työntekijöiden maahanpääsyn ongelmat. Kun kriittiset alat julkaistiin, saimme nopeasti toimitettua maahantuloperusteet työntekijöillemme, ja he pääsivät suhteellisen pikaisesti takaisin Suomeen, Syrjälä kertoo.

Syrjälä toteaa, että poikkeustilan suhteellisen lyhyt kesto keväällä ja alkukesästä pelasti paljon. Mikäli poikkeustila ja rajojen sulkeminen olisi jatkunut kesän yli, työvoiman ja tarvikkeiden saatavuus olisi heikentynyt merkittävästi. Rajoitusten lieveneminen asteittain mahdollisti töiden jatkumisen ilman taukoja.

– Muutamat parin viikon työt venyivät noin neljään viikkoon, mutta mitään suurempaa viivästystä ei tullut.

Syrjälä kertoo, että suojarusteiden ja käsidesin saatavuudesta ei tullut Fingridille ongelmaa, kuten joillakin aloilla kävi.

– Ehdimme hankkia niitä suuren määrän heti koronaviruksen alettua levitä. Pystyimme jakamaan niitä toimittajillemme myös omissa projekteissamme.

VIRANOMAISYHTEISTYÖ TOIMI HYVIN

Hankaluutta aiheutti Syrjälän mukaan erityisesti se, että toimista oli päättämässä monta eri tahoa ja tilanne oli kaikille uusi.

– Esimerkiksi kun työ- ja elinkeinoministeriö listasi kriittiset toimialat, minkä myötä rakennusalan ulkomaiset työntekijät saivat luvan tulla taas Suomeen erityisluvalla, Trafi kuitenkin sulki laivaliikenteen matkustajilta. Kuljetuksen pystyi hankkimaan vain rahdille, työntekijöille laivalippuja ei saanut. Lopulta työntekijät joutuivat lentämään Suomeen ja tavarat tulivat laivalla perässä, Syrjälä kommentoi.

Huoltovarmuuskeskuksen energiahuoltosektori oli hänen mukaansa erittäin tärkeä linkki kaikessa tiedotuksessa ja toiminta saakin kiitosta.

– Heiltä sai koko ajan hyvää tietoa, ja he tiedottivat myös siitä, mitkä keskeiset ongelmat ovat näkyvillä tai tulossa. Muutenkin viranomaisyhteistyö toimi aika hyvin, vaikka kyseessä oli kaikille uusi ja vaikea asia, Syrjälä toteaa. ■

Toma Karkkulainen, Vattenfall*: Osa käytänteistä säilyy myös koronan jälkeen

Vattenfall Oy:n projektipäällikkö **Toma Karkkulainen** tiivistää koronatoimien onnistumisen työmailla yhteen sanaan: viestintään.

– Työmaalla tärkeintä ovat selkeät ohjeistukset ja niiden noudattaminen ja erityisesti se, että kaikille menee tieto perille.

Paikan päällä tehtävässä rakennustyössä kaikkien koronarajoitusten huomioiminen ja suurten muutosten tekeminen havaittiin Karkkulaisen mukaan vaikeaksi.

– Turvavälien noudattaminen on ollut haasteellista ja ajoittain jopa mahdotonta. Porukka on koko ajan samassa ryppäessä, mikä on hankalaa. Toisaalta työ on lähes täysin ulkona tapahtuvaa, joten riskit ovat pienemmät. Työmailla ei ole myöskään juurikaan ulkopuolisia kävijöitä, ja sitä kautta kontakteja oli vähänlaisesti, Karkkulainen listaa.

”Kahdessa vuorossa kohtaamiset vähentyisivät ja jatko pystyttäisiin turvaamaan.

Projektipäällikkö Toma Karkkulainen, Vattenfall Oy*

Normaaleihin toimintaohjeisiin lisättiin Vattenfallin työmailla käsienpesun ja desinfioinnin huomiointi. Turhia kokoontumisia vältettiin tai ne toteutettiin pienemmillä kokouksilla ja etänä. Asioita hoidettiin mahdollisimman paljon puhelimella ja julkisia ruokaravintoloita suositeltiin välttelemään. Maskin käytöstä työntekijät saivat päättää oman harjontansa mukaan.

Vattenfallin työmailla suomalaiset asiantuntijat olivat koko poikkeusajan töissä, mutta ulkomainen työvoima oli osan ajasta kotimaissaan rajojen sulkeuduttua.

– He pääsivät takaisin Suomeen muutaman viikon tauon jälkeen. Saimme onneksi paikallisia työntekijöitä tilalle, joten työt eivät seisahtuneet, Karkkulainen kertoo.

VUOROTYÖ KÄYTTÖÖN TARVITTAESSA

Karkkulainen toteaa, että monet käyttöön otetuista käytänteistä tulevat jäämään osittain käyttöön myös koronan jäl-

keen. Karkkulainen uskoo, että esimerkiksi toimihenkilöiden etäpalaverit lisääntyvät myös poikkeustilan ulkopuolella.

Varautuminen vuoroissa työskentelyyn huomioidaan myös jatkossa.

– Työmailla on varauduttava siihen, että jos yksi sairastuu, kaikki laitetaan karanteeniin. Koska meillä on tällä hetkellä työmailla hyvin pieniä porukoita, emme pysty tekemään työtä kahdessa vuorossa. Isommilla työmailla siihen todennäköisesti pyrittäisiin, jotta työt jatkuisivat, vaikka toinen vuoro joutuisikin karanteeniin. Kahdessa vuorossa kohtaamiset vähentyisivät ja jatko pystyttäisiin turvaamaan, Karkkulainen kaavailee. ■

* Vattenfall Oy:n voimajohtoliiketoiminta siirtyi elokuun alusta TMV Line Oy:lle, jossa Toma Karkkulainen nykyään työskentelee projektipäällikkönä.

Asiantuntijoiden vinkit pandemia-aikaiseen työskentelyyn

- Hyvä käsihygieniä, turvavälit ja muut viranomaisohjeistukset on syytä ottaa käyttöön kaikissa niissä työmuodoissa, joissa ne suinkin ovat mahdollisia. Tärkeää on huolehtia pesu- ja desinfiointipisteiden riittävydestä myös työmaaja maasto-olosuhteissa.
- Työntekijöitä kannattaa pyrkiä eriyttämään tiimeihin, vuoroihin tai eri työpisteisiin, jotta tartunnat ja karanteenit eivät pysäytä kaikkea toimintaa.
- Hybridimalli, jossa osa työskentelee etänä ja osa työpisteissä tai työmailla, on todettu tehokkaaksi tavaksi vähentää työntekijöiden välisiä kontakteja.
- Työskentelyn lisäksi kannattaa huomioida myös yhteis-asumisen ja työporukoissa liikkumisen sisältävät riskit.
- Poikkeustoimissa on tärkeää panostaa hyvään viestintään, jotta kaikilla on koko ajan ajanmukainen tieto ohjeistuksista ja rajoituksista. ■

Seppo Ryttilä, Eltel Networks: Varautuminen ja varotoimet jatkuvat toisen aallon myötä

Koronatartuntojen kääntyminen kasvuun elokuussa on ollut osittain odotettua ja sen myötä yrityksissä on tarkasteltu niin menneitä kuin tulevia pandemiatoimia. Eltel Networks Oy:n laatuapäällikkö **Seppo Ryttilä** on tyytyväinen siihen, miten hyvin yritys on selviytynyt poikkeuksellisesta tilanteesta.

– Siirryimme työmailla työskentelemään tiimeissä niin, että tiimit toimivat täysin toisista erillään. Eri tiimien jäsenet eivät matkustaneet samoilla autoilla ja etäisyyksistä pidettiin huolta, Ryttilä listaa.

Eltel myös lisäsi kaikkiin tuotantoautoihinsa käsienpesua varten saippuaa ja vettä, jotta käsien pesua pystyttiin lisäämään kaikissa olosuhteissa ja paikoissa. Lisäksi autoihin jaettiin käsidesipullot sekä maskeja parhaan mahdollisen hygienian varmistamiseksi.

Erityisen huomion kohteeksi otettiin myös komennustöissä yhteisasunnoissa asuvien tilanne.

– Asumisessakaan ei unohdettu tiimejä. Vain yhden tiimin jäsenet asuivat samassa paikassa. Lisäksi jokaisella oli oma huone ja asuntojen siivousta sekä pintojen erityistä puhdistamista tehostettiin.

Eltel Networksin työmaatoiminta onkin jatkunut katkoksettä koko ajan, eikä henkilökunnalla ole ollut toistaiseksi yhtään tartuntaa.

TOISEEN AALTOON VARAUTUMINEN JATKUU

Toisen aallon alkaminen kokosi Eltel Networksin koronatyöryhmän yhteen pohtimaan jatkotoimia. Keväällä aloitettuja toimia päätettiin jatkaa, minkä lisäksi varautumissuunnitelmaa tarkennettiin tulevaa varten.

– Eltelin koronatiimi seuraa aktiivisesti tartuntatilanteen kehitystä ja reagoi nopeasti muutoksiin. Tartuntojen mahdollisesti lisääntyessä toimihenkilöiden osalta työ aiotaan suunnitella niin, etteivät samankaltaista työtä tekevät henkilöt ole kaikki samassa paikassa. Näin mahdollinen tartunta tai karanteeni ei vaikuttaisi toiminnan jatkuvuuteen, Ryttilä kertoo.

Vaikka maskeja käytetäänkin yksityisasiakkaiden ja korkean riskin tiloihin mentäessä, maskisuosituksen osalta tilanne rakennustyömailla tuskin muuttuu nykyisestä maskitomuudesta mihinkään. Ryttilä pitää maskien käyttämistä työmailla erittäin haastavana.

– Testasimme erään maanrakennustyömaan yhteydessä maskien käyttöä, mutta totesimme sen mahdottomaksi. Ne lisäsivät työturvallisuusriskejä. Esimerkiksi työnaikainen kommunikointi vaikeutui. Maskien kokoaikainen käyttö vaikeuttaa myös hapensaantia muutenkin fyysisesti raskaassa työssä, Ryttilä toteaa. ■

Paljon vartijat

Fingridin kantaverkkoon kuuluu yli 14 000 kilometriä voimajohtoja ja yli sata sähköasemaa. Sähkölaitteiston käyttö ja niiden sähkötyöt olivat vuoteen 2019 Pasi Lehtosen johdettavana. Kun Fingridin omien sähkötöiden osuus lisääntyi ja Lehtosen eläkepäivät lähestyivät, alkoi yli vuoden kestänyt hiljaisen tiedon siirtäminen uusille sähkötöiden ja sähkölaitteiston käytön johtajille.

TEKSTI | JUHA-PEKKA HONKANEN

KUVAT | MIKKO NIKKINEN, FINGRID

Työura turvallisuuden varmistajana

Turvallisuuspäällikkö **Pasi Lehtonen** on siirtymässä eläkkeelle pitkän sähköverkkojen parissa tekemänsä työuran jälkeen. Jakeluverkkojen rakentaminen ja kunnossapito vaihtuivat opintojen jälkeen keväällä 1983 Imatran Voiman keskusvalvomoon: Päätehtäviä olivat maan-

laajuisten verkkojen valvonta ja sähkön tuotannon hoitaminen.

– Myöhemmin sähköturvallisuuspuoli tuli mukaan. Vas-tuukuviot ovat korostuneet Fingridin työssäni viimeisen 10–15 vuoden mittaan, Lehtonen kertoo.

Lehtonen työskenteli kesäkuuhun 2019 saakka sekä Fingridin sähkölaitteistojen käytön että sähkötöiden johtajana. Tuolloin vastuu jaettiin kahdelle henkilölle töiden määrän kasvettua. Lehtonen toteaa, että hänelle eniten työtä ovat teettäneet käytön johtajuus ja kantaverkon sähköasemien, voimajohtojen ja varavoimalaitosten sähköturvallisuudesta huolehtiminen, jotka nyt jaetaan eri henkilöille.

Fingridin sidosryhmissä Lehtonen on tuttu erityisesti sähköturvallisuuden edistäjänä, sillä hän on vastannut sekä projektien että kunnossapidon toimittajien sähköturvallisuus-koulutuksesta. Niiden ydinasia on ollut Fingridin työturvallisuusvaatimusten siirtäminen jokaisen alueella työskentelevän työarkeen.

”Asioiden kehittäminen onnistuu, kun sidosryhmiltä saadaan laajempaa näkökulmaa.

Turvallisuuspäällikkö Pasi Lehtonen, Fingrid

Eläkepäiville siirtyessään Lehtonen sanoo, että Fingridin oman henkilökunnan lisäksi toimittajayhteistyö on ollut sujuvaa.

– Se on ollut merkittävä osa työtä ja sen suola. Asioiden kehittäminen ei onnistu yksin, vaan siihen tarvitaan aina yhteistyön kautta saatavaa laajempaa näkökulmaa. ■

Käytön johto vaatii pitkän sparrauksen

Kuluneen vuoden aikana Lehtonen on siirtänyt koke-
mustaan sähkölaitteiston käy-
tön johdosta vanhempana
asiantuntijana Fingridin turval-
lisuusyksikössä toimivalle **Jani
Pelvolle**. Pelvo sanoo, ettei laa-
jaa kenttää voisi millään käydä
läpi tiiviissä perehdytyksessä.

– Monella asialla on pitkä historia, mutta asiat ovat aina selvinneet Pasin sparrauksessa.

Käytön johtaja vastaa siitä, että kantaverkon sähkölait-
teisto ja -laitokset ovat turvallisia käyttää eivätkä ne muodos-
ta vaaraa ulkopuolisille. Käytön johtaja vastaa myös siitä, että
kaikki sähkölaitteita käyttävät henkilöt ovat ammattitaitoisia
ja tehtävänsä perehdyttyjä. Tehtävästä säädetään myös
sähköturvallisuuslaissa ja se on Tukesin valvomaa työtä.

Pelvo sanoo, että käytön johdon arki on pääasiassa oh-
jeistusten ja menetelmien sekä sähköturvallisuusohjeiden ja

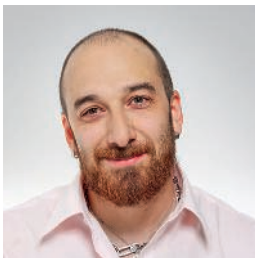
-koulutusten kehittämistä. Ohjeistuksia ja menetelmiä paran-
netaan toimivan turvallisuushavaintojärjestelmän avulla. Käy-
tön johtaja on itse työskennellyt Fingridissä vuodesta 1999
erilaisissa kantaverkkokeskuksen operaattorin tehtävissä
sekä sen jälkeen käyttötoiminnan koulutustehtävissä.

**”Kantaverkosta ja sen
turvallisuudesta pitävät huolta
sadat ihmiset päivittäin.**

**Vanhempi asiantuntija, sähkölaitteiston käytön johtaja
Jani Pelvo, Fingrid**

– Kantaverkon turvallisuudesta voi vastata turvallisim mie-
lin. Kantaverkosta ja sen turvallisuudesta pitävät huolta päivit-
täin sadat ihmiset, ja tunnen heistä ison osan pitkältä ajalta. ■

Kriittisen ammattitaidon turvaaminen toi lisää vastuuta

Erikoisammattitaitoa vaativan
koestustyön ja siihen liittyvän
viankorjauksen osaajat ovat har-
valukuisia, joten Fingrid on pal-
kannut erikoisosaamista vaativiin
sähkötöihin omia työntekijöitä.
Samalla sähkötöiden johtamisen
vastuu on kasvanut.

Yksikön päällikkö **Kimmo**

Muttonen sanoo, että erityisesti koestajista on pulaa koko
maassa. Koestajat testaavat, että rakennettava järjestelmä
toimii suunnitellulla tavalla.

– Koestajien saatavuus on tärkeää, sillä uutta sähköverk-
koa rakennetaan jatkuvasti. Riittävä ammattitaito liittyy myös
sähköverkon huoltovarmuuteen.

Fingridillä kolme vuotta työskennelleellä Muttosella on
taustallaan pitkä kokemus sähköverkkojen kunnossapidosta,
projekti kehittämisestä ja rakentamisesta teollisuudessa.

Fingridissä sähkötöiden johto on osa toisiojärjestelmien yksi-
kön päällikön tehtävää.

Sähköturvallisuuslain mukaan sähkövahingon sattues-
sa myös sähkötöiden johtaja on aina henkilökohtaisessa vas-
tuussa.

**”Vastuun voi kantaa hyvin,
kun ohjeistukset ovat selvät ja
tekijöillä on riittävä pätevyys.**

Yksikön päällikkö, sähkötöiden johtaja Kimmo Muttonen, Fingrid

– Siinä mielessä sähkötöiden johtajan rooli on painava ja
ennakkotapauksia on myös paljon. Vastuun voi kantaa hyvin,
kun ohjeistukset ovat selvät, ja kaikilla jotka tekevät sähkötöi-
tä, on siihen riittävä pätevyys. ■

Jokainen havainto on mahdollisuus

Myös positiivisten havaintojen avulla voimme kehittää työturvallisuutta.

Turvallisuus ei tule valmiina, se tarvitsee meidän jokaisen panoksen. Fingrid järjestää turvallisuus-havaintokampanjan palvelutoimittajille ja Fingridin henkilöstölle ajalla 1.10.–29.11.2020.

Turvallisuushavaintoja ja läheltä piti -ilmoituksia voi tehdä sekä verkkosivun että sovelluksen kautta.

www.fingrid.fi/havainto

FINGRID

Läkkisepäntie 21, 00620 Helsinki • PL 530, 00101 Helsinki
Puh. 030 395 5000 • Fax 030 395 5196
fingrid.fi • fingridlehti.fi

@fingrid_ojy • Fingrid Oyj • @fingridfi • @Fingridoyj

Hämeenlinna
Valvomotie 11
13110 Hämeenlinna
Puh. 030 395 5000
Fax 030 395 5336

Oulu
Lentokatu 2
90460 Oulunsalo
Puh. 030 395 5000
Fax 030 395 5711

Petäjävesi
Sähkötie 24
41900 Petäjävesi
Puh. 030 395 5000
Fax 030 395 5524

Rovaniemi
Teknotie 14
96930 Rovaniemi
Puh. 030 395 5000
Fax 0207 566301

Vaasa
Runsorintie 1
65380 Vaasa
Puh. 030 395 5000

Varkaus
Wredenkatu 2
PL 1, 78201 Varkaus
Puh. 030 395 5000
Fax 030 395 5611